

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Constantin Alerguș și Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui

Istrate Pavel Ion, născut 18.02.1982, originar și domiciliat în s.Cristești, r.Nisporeni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- *Instanța de fond* - 16.12.2010 - 03.08.2011;

- *Instanța de apel* - 25.10.2013 - 12.12.2013;

- *Instanța de recurs* – 15.05.2014- 11.072014;

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Code de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, asupra recursului,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 03 august 2011, Istrate Pavel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), c), d) și f) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, și amendă în mărime de 1000 unități convenționale în beneficiul statului.

Acțiunea civilă în partea recuperării prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

Acțiunea civilă în partea recuperării prejudiciului moral s-a admis integral, dispunându-se încasarea de la Istrate Pavel și Moisei Vasile, în mod solidar, în beneficiul lui Vera Nastas, 50 000 lei.

Termenul executării pedepsei aplicate lui Istrate Pavel s-a dispus de calculat din ziua reținerii, cu aplicarea măsurii preventive arestul.

Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 03 august 2011, a fost condamnat și Moisei Vasile, însă în privința lui hotărârile nu se contestă.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, inculpatul Istrate Pavel cu Moisei Vasile la 06 august 2010, în jurul orelor 01:00, în s. Drăgușenii Noi, r. Hîncești, împreună și prin înțelegere prealabilă cu scopul de sustragere a bunurilor altei persoane, deghizați, au pătruns în gospodăria cet. Vera Nastas, de unde în mod deschis, au sustras: 3 700 lei; un telefon mobil de model „Nokia E 65”, la preț de 1850 lei; un telefon mobil de model „Nokia E 7310”, la preț de 1800 lei; un aparat de fotografiat de model „Sonny”, la preț de 2 000 lei; un Notebook de model „Acer Aspire one AII OL”, la preț de 5 000 lei; o armă de vânătoare cu țeava lisă la preț de 1 000 lei; un lăntișor din aur la preț de 1 200 lei; un colan din aur la preț de 700 lei; un cercel din aur la preț de 300 lei; o proteză cu 8 dinți din aur la preț de 6 600 lei; o monedă din aur din anul 1895 la preț de 7 900 lei.

În total aceștia au sustras în mod deschis bunuri în sumă de 32 050 lei, adică 1602,5 unități convenționale, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

Aceste acțiuni ale inculpatului Istrate Pavel au fost încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. b), c), d) și f) Cod penal - jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, deghizate, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Nefiind de acord cu sentința, inculpatul Istrate Pavel a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie aplicată o pedeapsă mai blândă. În motivarea apelului inculpatul a invocat că, recunoaște comiterea infracțiunii pentru care urmează să fie condamnat, însă nu este de acord cu pedeapsa aplicată, ca fiind una prea aspră, deoarece la stabilirea pedepsei nu s-a ținut cont de faptul că, cauza a fost examinată în lipsa sa, fiind încrezut că după prima ședință de judecată poate părăsi țara ca să câștige bani pentru ai restitui părții vătămate, își recunoaște vina, sincer se căiește în cele săvârșite, are la întreținere un copil minor, dorește să restituie paguba, nu a avut scop de a se eschiva de la pedeapsa penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, a fost admis apelul inculpatului Istrate Pavel, casată parțial sentința și pronunță o nouă hotărâre prin care: Istrate Pavel, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2), lit. b), c), d), f) Cod penal, în conformitate cu prevederile art.385 alin. (4) Cod procedură penală, cu stabilirea pedepsei de 1 an și 20 zile închisoare, fără amendă, cu executarea într-un penitenciar de tip închis.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, la aprecierea măsurii de pedeapsă, instanța de fond nu a luat în considerație în deplină măsură circumstanțele ce țin exclusiv de partea legală la aplicarea pedepsei penale și anume că, careva circumstanțe agravante lipsesc, precum și că inculpatul nu a fost citat legal în instanța de judecată.

Deci, luând în considerație totalitatea de prevederi legale ce se referă expres la circumstanțele stabilite, care sunt în favoarea inculpatului, acestea urmează a fi aplicate în privința acestuia.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță la examinarea cauzei în fond nu l-a citat pe Istrate Pavel în mod legal, mai mult, nici nu a respectat modalitatea de examinare a cauzei în lipsa inculpatului, potrivit prevederilor art. 321 alin.(2), pct. 1) Cod de procedură penală. Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță, iar în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, instanța este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță și la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată.

Prin urmare, o careva încheiere de aducere silită în instanță a lui Istrate Pavel (mai mult că prin încheierea instanței din 26.05.2011 i-a fost aplicată măsura preventivă obligația de nepărăsire a țării) nu a fost adoptată de către instanță, precum și nici procurorul sau organele afacerilor interne nu au prezentat careva probe verosimile că acesta s-ar eschiva de la judecarea cauzei, ca de altfel, nu au fost prezentate nici careva probe ce ar demonstra încălcarea măsurii preventive alese - obligația de nepărăsire a țării, totodată nu sunt prezente nici careva citații.

De asemenea, la (f.d.158, vol.I), este anexată o cerere, depusă de către avocatul inculpatului Istrate Pavel, prin care solicită amânarea examinării cauzei pe motivul că Istrate Pavel este bolnav și nu poate fi prezent în instanță, anexînd și copia trimiterii-extras.

Instanța de fond, neverificînd circumstanțele invocate de către avocat în cerere, fără careva temeiuri, adoptă o încheiere de înlocuire a măsurii preventive în arest pentru 90 zile, ceea ce nu poate fi admis.

În continuare, procurorul, după ce la 07.07.2011 a fost adoptată încheierea despre , înlocuirea măsurii preventive cu arest preventiv pe 90 zile (f.d.165, vol.I), la 13.07.2011 emite o ordonanță de aducere silită a lui Istrate P. în ședința din 02.08.2011.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că, încălcarea dreptului la un proces echitabil (prin necitarea legală a inculpatului în ședința de judecată), fapt ce duce la aplicarea prevederilor art.385 alin.(4) Cod procedură penal.

5. Decizia este atacată cu recurs ordinar de acuzatorul de stat, care făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond. Recurentul invocă că, hotărîrea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, eronat s-au aplicat prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală.

5.1. Partea vătămată Vera Nastas, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către procuror, solicitînd admiterea lui, deoarece inculpatului s-a aplicat pedeapsa prea blîndă și pînă în prezent nu s-a restituit prejudiciul material.

6. Judecînd recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Recurentul critică decizia, făcînd trimitere la pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în sensul că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Consideră recurentul că, cauza a fost examinată în lipsa inculpatului cu respectarea cerințelor art. 321 alin. (2) Cod de procedură penală.

Analizând conținutul recursului declarat Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, procurorul consideră hotărîrea instanței de apel adoptată pe caz neîntemeiată numai în partea stabilirii pedepsei, invocînd aprecierea eronată a principiilor legale și a criteriilor de individualizare a pedepsei prin aplicarea incorectă a prevederilor art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, fapt ce a dus la stabilirea unei pedepse prea blînde inculpatului în coraport cu fapta comisă și consecințele survenite.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, dacă inculpatul este vinovat de săvîrșirea acestei infracțiuni.

Examinînd cauza, instanța de apel a ajuns la concluzia că, instanța de fond a examinat cauza în absența inculpatului, cu încălcarea prevederilor art. 321 alin. (2) Cod de procedură penală, prin ce i-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

Această concluzie a instanței de apel, Colegiul penal lărgit o consideră nejustificată, contrară materialelor din dosar.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 172, vol. I), inculpatul a fost prezent în ședința de judecată la data de 07.06.2011, împreună cu avocatul său angajat prin contract, ședința fiind ulterior amînată pentru data de 13.06.2011, la solicitarea apărării.

La 13.06.2011, la cererea apărătorului, precum că inculpatul este bolnav, ședința a fost amînată pentru data de 07.07.2011.

La 07.07.2011, inculpatul nu s-a prezentat din motive necunoscute și la demersul procurorului s-a înlocuit măsura preventivă obligațiunea de a nu părăsi locul de trai în arest pe un termen de 90 zile, ședința a fost amînată pentru 11.07.2011.

La data de 11.07.2011 și 02.08.2011, inculpatul nu s-a prezentat, fiind prezentat și un certificat de către acuzatorul de stat precum că inculpatul nu se află la locul de trai.

În ședința de judecată din 02.08.2011, a fost prezent avocatul inculpatului, care a fost de acord cu examinarea cauzei în absența inculpatului.

Astfel, reieșind din situația de fapt stabilită, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că, instanța de fond la examinarea cauzei nu a încălcat prevederile art. 321 alin. (2) Cod de procedură penală, ori, instanța a luat toate măsurile posibile al aduce pe inculpat în instanța de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul cînd inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță.

Faptul că, inculpatul se ascundea este probat, el fiind ulterior reținut în Italia și extrădat în R. Moldova.

Colegiul penal lărgit consideră că, instanța de apel nejustificat la stabilirea pedepsei lui Istrate Pavel a aplicat prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală.

Mai mult, Colegiul penal lărgit notează că, inculpatul în apelul declarat nici nu a indicat că la examinarea cauzei i-ar fi fost încălcat dreptul la un proces echitabil, prin necitarea legală în instanță, el solicitînd de fapt o pedeapsă mai blîndă.

Invocînd acest temei, din oficiu, instanța de apel, era obligată să-l pună în discuția părților, ori, potrivit art. 24 Cod de procedură penală, părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. În așa situație, acuzatorul a fost privat de dreptul de a-și expune poziția argumentînd-o cu probe adăugătoare, astfel fiind încălcat principiul contradictorialității în procesul penal.

Avînd în vedere că, erorile judiciare invocate de recurent nu pot fi corectate în instanța de recurs, decizia urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

7. În recursul declarat, procurorul a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței instanței de fond.

În acest sens, Colegiul penal lărgit notează că, sentința instanței de fond a fost emisă în absența inculpatului, care exchivîndu-se de prezență în instanță, nu a fost audiat pe marginea învinuirii aduse.

Avînd în vedere acest fapt, pentru a nu încălca drepturile inculpatului la apărare și la un proces echitabil, Colegiul penal lărgit nu va menține sentința instanței de fond, dar va dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

8. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelanți în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 10 din 24.12.2010 privind introducerea unor modificări și completări în Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, de jurisprudența CEDO, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

9. Pentru aceste motive, în conformitate cu art. 434 și 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui **Istrate Pavel Ion** și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia motivată publicată la 29 iulie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Constantin Alerguș

Iurie Diaconu